TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Turkish Statistical Institute

YILLIK İŞ KAYITLARI ÇERÇEVESİ MİKRO VERİ SETİ

Annual Business Registers Framework Micro Data Set 2019

Yayın No / Publication Number: 4595
ISBN 978-605-7613-51-6

Yıllık İş Kayıtları Çerçevesi Mikro Veri Seti, 2019

Daha Önce Yayımlanmış Mikro Veriler

2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için

Bilgi Dağıtım Grup Başkanlığı
Tel: +90 312 454 72 56
E-posta bilgi@tuik.gov.tr

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için

İş Kayıtları Grup Başkanlığı
Tel: +90 312 454 74 53

İnternet
https://www.tuik.gov.tr

Yayın No
4595

Yayım Tarihi
Eylül 2020

Türkiye İstatistik Kurumu
Devlet Mah. Necatibey Cad. No: 114 06420 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

ISBN 978-605-7613-51-6

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Yıllık İş Kayıtları Çerçevesi	4
1. Sözleşme	4
2. Veri Kılavuzu	4
3. Meta Veri	5
3.1 Amaç	5
3.2 Tarihçe	5
3.3 Kapsam	5
3 4 Yöntem	6
3.5 Tanım ve Kavramlar	6
3.6 Sınıflamalar	7
4. Veri Seti	7
5. Bağlantılar	8

Yıllık İş Kayıtları Çerçevesi

İş Kayıtları yıllık çerçeve mikro verilerinin yer aldığı bu veri setleri, girişim düzeyinde girişimi tanımlayan kimlik değişkeni, ekonomik faaliyeti, ücretli çalışan sayısı, toplam çalışan sayısı, ciro, kuruluş tarihi, kapanış tarihi ve il düzeyinde adres bilgilerini yıllar bazında içermektedir. Veri setlerinde yer alan mikro veriler kullanılarak, veri setinde yer alan değişkenlere ilişkin çapraz tablolar üretilebileceği gibi, çeşitli istatistiksel analizlerin yapılması da mümkündür.

1. Sözleşme

- Mikro veriler, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu Madde 13'te tanımlandığı şekilde çıkarılan ve 20/06/2006 tarih ve 26204 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Resmi İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" esaslarına uygun olarak hazırlanmıştır.
- Mikro veriler, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu Madde 14'te belirtildiği gibi, hiçbir şekilde üçüncü şahıslara verilemez ve çoğaltılamaz.
- Mikro verinin kullanım esasları Veri Kılavuzu bölümünde belirtilmiştir.
- Mikro veriler kullanılarak oluşturulan herhangi bir bilimsel yayında, Türkiye İstatistik Kurumu'nun ve İş Kayıtları'nın kaynak olarak belirtilmesi zorunludur.
- İş Kayıtları verileri sonuçları kullanılarak oluşturulan rapor, makale, yayın vb. çalışmaların bir kopyası, Türkiye İstatistik Kurumu kütüphanesine de gönderilecektir.
- Mikro veriler, ekonominin, toplumun sosyo-ekonomik yapısının anlaşılması ve bilimin ilerlemesi amaçlarına yönelik olarak yapılacak araştırmalar ve veri analizleri için kullanılmalıdır. Başka herhangi bir amaçla kullanılması Türkiye İstatistik Kurumu'nun yazılı iznine tabidir.

2. Veri Kılavuzu

İş Kayıtları'nda yer alan değişkenler aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Kimlik Değişkenleri
- Adresi (İBBS 3. Düzey=İl Düzeyi)
- Büyüklük (ücretli/toplam istihdam, ciro)
- Ekonomik Faaliyet
- Kuruluş tarihi (sicil kayıt)
- Kapanış tarihi

3. Meta Veri

3.1 Amaç

İş Kayıtları Sistemi, yasal olarak devlet tarafından kayıt altına alınan ve ekonomik faaliyeti ile Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla'ya katkıda bulunan tüm birimlerin; adres, kimlik, tabakalama değişkenleri ve demografik bilgilerinin, idari kayıtların kullanılması ile AB yönetmeliklerinde belirtilen birim ve sınıflama tanımlarına uygun olarak güncel yapıda tutulduğu bir sistemdir. Ülkemizde ihtiyaç duyulan istatistik ve göstergelerin üretilmesinde, yayımlanmasında ve dağıtımının sağlanmasında yapılacak tüm çalışmalar için İş Kayıtları Sistemi referans kaynak teşkil etmektedir.

Sistem ile

- İdari kaynaklara dayalı İş Kayıtları Sistemi oluşturulması ve güncellenmesi,
- AB ile ortak birim tanımlarına geçilmesi,
- Girişimlere ait demografik değişkenlerin elde edilmesi,
- Girişim Grupları'nın oluşturularak küresel boyutta inceleme ve karşılaştırma yapılabilmesi,
- İş istatistikleri ile ilgili tüm çalışmalara altlık teşkil edilmesi,

mümkün olmaktadır.

3.2 Tarihçe

Avrupa Birliği'nin tüm üye ülkeleri istatistiksel amaçlarla iş kayıtları tutmaktadır. İş Kayıtları, Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla'ya ekonomik faaliyetleriyle katkıda bulunan girişimlerin, diğer organizasyonların veya birimlerin listeleri anlamını taşır. Bu birimler, kendi tüketimleri için veya başka birimlerin tüketimi için mal ve hizmet üretmek amacıyla toprak, emek, sermaye mal ve hizmetleri içeren kaynakların kullanımı üzerinde kontrol görevi olanlar olarak tanımlanabilir.

AB'nin tüm üye ülkelerinde, iş kayıtlarının mevcudiyeti hem kısa dönemli hem de yapısal ekonomik gelişmelerin göstergelerini sağlamak için gerekli istatistiklerin derlenmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, İş Kayıtları Sistemi'nde yer alan birimlerin tanımı, kapsamı, güncelleme kaynağı ve sıklığı gibi konularda ortak bir metodoloji benimsenmesi zorunludur. Bu durum, karşılaştırılabilir iş istatistiklerinin elde edilebilmesini sağlamaktadır.

Bu amaçla, AB standartlarıyla uyumlu tanımlara sahip ulusal bir İş Kayıtları Sistemi'nin kurulması hedefiyle, 2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayımı sonuçları ile birlikte, işletmelere ilişkin bilgileri tutan kurum ve kuruluşların kayıtları incelenmiştir. Bunun sonucunda, Gelir İdaresi Başkanlığı Sicil Kayıtları'nın gerek birim tanımı, gerek kapsamı, gerekse de tutulan bilgi çeşitliliği bakımından en uygun idari kayıt olduğu tespit edilmiş ve 2004 yılından itibaren idari kayıtlara dayalı İş Kayıtları Sistemi kurulması söz konusu olabilmiştir. Sistemin yıllar içinde gelişimi ile birlikte, Sosyal Güvenlik Kurumu, Esnaf Bilgi Sistemi, Sanayi Sicil Kayıtları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği vb. kuruluş kayıtlarının sisteme entegrasyonu çalışması da başlamış, sistemin ana kaynakları olarak kalite artırımında önemli rol oynamaları sağlanmıştır.

3.3 Kapsam

177/2008 sayılı AB Konsey yönetmeliğine göre, İş Kayıtları'nın kapsamı;

- Gayrisafi Yurt İçi Hâsıla'ya katkısı olan ve ekonomik faaliyet yürüten bütün girişimler ve bunların yerel birimleri,

- Bu girişimleri oluşturan yasal birimlerdir.

Ekonomik faaliyet açısından kapsam;

- Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'ya katkıda bulunan ve NACE Rev. 2'ye göre O, T, U kısımları ile

6810, 6820 ve 6832 sınıfındaki girişimlerden, referans dönem içinde ciro değeri 0 olanlar, kapsam dışındadır.

Kurumsal sektör açısından;

- Genel Devlet sektörü kapsam dışındadır.

3.4 Yöntem

2008 yılına kadar tüm sicil tabloları, yıllık ve bir defa olmak üzere toplu olarak Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alınmakta ve İş Kayıtları çerçeveleri bu tablolar kullanılarak oluşturulmuştur. 2008 yılından sonra ise Gelir İdaresi Başkanlığı'nın sicil tablolarını güncellemede TRANS tablosu oluşturmaya başlamasıyla, İş Kayıtları Sistemi'nde revizyona gidilmiştir. 2014 yılı verisinde ise, Gelir İdaresi Başkanlığı yeni kayıt yapısı gereğince, TRANS tablosu kullanımı son bulmuş, sicil tabloları ayrı ayrı alınarak, buradan sisteme aktarımını sağlayacak kodlar geliştirilmiştir. Ayrıca diğer idari kayıtlar ve anketlerle de gerekli güncellemeler yapılmaktadır.

2016 yılında TÜİK ve Gelir İdaresi Başkanlığı ile TÜİK-SGK arasında imzalanan veri paylaşımı protokollerinin hayata geçmesi ile birlikte, iş istatistiklerinde idari kayıtların kullanımına geçilmesi gerçekleşmiştir. Sürecin ilk çıktısı olarak, iş kayıtlarında günlük kayıtların oluşturulmasına başlanmıştır. Buna göre yıl içinde istenilen dönem için iş kayıtları çerçevesi oluşturulabilmektedir. GİB ve SGK beyanname verilerinin mikro düzeyde kullanımı ile birlikte; iş kayıtlarında kapsam ve faaliyet düzeltme çalışmaları yapılmış, önemli iyileşmeler sağlanmıştır.

İş Kayıtları'nda, bir referans dönem çerçevesine giren bir girişim, söz konusu dönem için ekonomik olarak aktif olmalıdır. Ekonomik aktif olma durumu, idari kayıtlarda aktif olma durumundan farklılık arz eder. İdari kayıtlarda aktif olma durumu, girişimin açık/kapalı vb. durumları ifade ederken, ekonomik aktif olma durumu, girişimin referans dönemde bir ekonomik değer ifade ediyor olmasıdır. Buna ek olarak, bazı kategorilerdeki girişimler de ekonomik aktif olmasa da, iş istatistikleri/iş kayıtları metodolojisinin gereklerinden ötürü kapsamda tutulur.

3.5 Tanım ve Kavramlar

Yasal Birim

Doğrudan istatistiksel birimler olmadığı onaylanmakla birlikte, istatistiksel birimlerle ilgili yönetmelikte belirtildiği üzere, Yasal birimler aşağıdakileri içerir:

- Var oluşları, sahibi oldukları veya üyesi oldukları kurumların veya bireylerin bağımsız yasaları ile tanınan tüzel kişiler,
- Kendi hakları doğrultusunda ekonomik faaliyette bulunan gerçek kişiler.

Yerel Birim

Yerel Birim, coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır (örneğin, atölye, fabrika, ofis, maden ocağı). Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin (sadece yarı-zamanlı çalışan olsa bile) çalışması ile yürütülür.

Girişim

Girişim, yasal birimlerin oluşturduğu en küçük, özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir". Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütür. Girişim ve yasal birim arasındaki ilişki bu nedenle şöyle tanımlanır: Girişim ya bir yasal birimle aynıdır ya da yasal birimlerin karmasıdır.

Değişkenler

ID=Girişimi tanımlayan kimlik değişkeni

ILKODU=Referans yılda girişim merkezinin faaliyette bulunduğu il

G_CALISAN_SAYISI= Referans yılda girişimin toplam çalışan sayısı

G_CALISAN_UCRETLI= Referans yılda girişimin ücretli çalışan sayısı

G_CIRO= Referans yılda girişimin toplam ciro değeri

G_ANA_FAALIYET= Referans yılda girişimin ana faaliyeti

G_KURULUS_TARIHI_SICIL=Girişimin mükellefiyet sicil kayıt tarihi

G_KAPANIS_TARIHI=Girişimin kapanış tarihi

3.6 Sınıflamalar

İş Kayıtları veri setlerinde, girişimlerin ekonomik faaliyetlerinin sınıflaması NACE Rev. 2'dir. NACE, üretimle ilgili ekonomik faaliyetlerin Avrupa standart sınıflamasıdır.

4. Veri Seti

Veri setleri, 2009-2019 yılları için, Veri Araştırma Merkezi'nde kullanıcılara açılmıştır.

5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun gizli verilerle ilgili maddesi uyarınca, girişim sayısının üçten az olması durumda ilgili NACE Rev. 2 dörtlü kodunda faaliyet gösteren girişimlerin aşağıda belirtilen alanları (*) verilerek gizlenmiştir.

- G_CALISAN_SAYISI= Referans yılda girişimin toplam çalışan sayısı
- G_CALISAN_UCRETLI= Referans yılda girişimin ücretli çalışan sayısı
- G_CIRO= Referans yılda girişimin toplam ciro değeri (K Sektöründe 0 değerini alır)

5. Bağlantılar

http://www.resmiistatistik.gov.tr/?q=tr/content/13-i%C5%9F-kay%C4%B1tlar%C4%B1-sistemi

https://biruni.tuik.gov.tr/bolgeselistatistik/tabloYilSutunGetir.do?durum=yillariGetir&menuNo=483&altMenuGoster=0&tabloNo=170

Bilgi Talebi

https://www.tuik.gov.tr/Kurumsal/Bilgiye_Nasil_Erisilir